

Výtisk číslo:
Počet stran: 2
Počet příloh: 1/8

VÝZVA K DÍLČÍMU PLNĚNÍ č. 8/2020

Smluvní strany

Česká republika – Ministerstvo obrany

Se sídlem: Tychonova 221/1, 160 01 Praha 6 - Hradčany

IČO: 60162694

DIČ: CZ60162694

Zaměstnanec pověřený jednáním: ředitel Vojského historického ústavu Praha

Datová schránka: hjyaavk

Adresa pro doručování korespondence: Vojský historický ústav Praha, U Památníku 1600/2, 130 05 Praha 3 - Žižkov

(dále jen „objednatel“)

a

Mgr. Lucie Butcher

zapsaná v živnostenském rejstříku vedeném Úřadem městské části Praha 4

Sídlo: U Michelského mlýna 383/33, 140 00 Praha 4 - Michle

IČO: 72244933

DIČ: CZ7854302071

Datová schránka: z3333pz

Adresa pro doručování korespondence: Blanická 1008/28, 120 00 Praha 2 - Vinohrady

(dále jen „zhotovitel“ na straně druhé,

se na základě čl. V, odst. 5.1. Rámcové dohody o dílo ev.č. 80/5/009/2/2020-1241 ze dne 13.2.2020 (dále jen „dohoda“) dohodly na znění 8. výzvy k plnění takto:

Předmětem výzvy k dílčímu plnění je:

- a) závazek zhotovitele - na své nebezpečí a na svůj náklad dodat objednateli výzvu k dílčímu plnění dle specifikace v níže uvedené tabulce.
- b) závazek objednatele - řádně a v čas dodanou službu převzít a zaplatit dohodnutou cenu.

Objednáváme u Vás:

p.č.	Název	MJ	Počet	Cena za 1 MJ [Kč]	Cena celkem [Kč]
1.	překlad textu z ČJ do AJ - tex na výstavu v Litvě (viz příloha), standardní lhůta, kategorie do 7 000 ZS	ZS	2 647	1,03	2 726,41

Doba plnění: do 5 dní od doručení výzvy k plnění (dle Rámcové dohody).

Celková cena: se sjednává jako cena nejvýše přípustná cena za splnění dílčí výzvy k plnění, a to ve výši **2.726,41 Kč** (slovy: dvatisícesedmsetdvacetšest 41/100 korun českých). Zhotovitel není plátcem DPH. V takto stanovené ceně jsou zahrnuty veškeré náklady zhotovitele související s plněním smlouvy.

V Praze dne

V Praze dne

.....
Podpis a razítko objednatele

.....
Podpis a razítko zhotovitele

Digitálně

Datum:
2020.08.24
11:09:13 +02'00'

Digitálně

Datum:
2020.08.24
20:22:58 +02'00'

Text k překladu:

Československý zbrojní průmysl

Na samém sklonku první světové války, 18. října 1918, vznikl ve střední Evropě nový stát – Československá republika. Průmyslově vyspělé Československo vynikalo v průběhu celé své existence mimo jiné i produkcí kvalitních zbraní, jimiž bylo schopné nejen vyzbrojit svou armádu, ale vyvážet je i do řady zemí po celém světě. V některých obdobích se dokonce řadilo mezi největší světové zbrojní exportéry. Mělo na co navazovat. Poměrně prudký rozmach průmyslu v českých zemích ve druhé polovině 19. století, zvláště pak průmyslu hutního a strojírenského, vytvářel již tehdy technické, výrobní i kapitálové předpoklady k úspěšné moderní strojové výrobě mimo jiné i zbrojního materiálu různého druhu včetně dělostřeleckého vyráběného v jedné z největších zbrojovek rakousko-uherské monarchie – ve Škodových závodech v Plzni.

Škodovy závody ale nebyly zdaleka jediným zbrojním podnikem v českých zemích. Navíc řadu speciálních materiálů pro armádu a válečné loďstvo měly ve svém výrobním programu prakticky všechny strojírní, železární nebo hutě. Díky tomu dokázala po rozpadu Rakousko-Uherska mladá Československá republika poválečnou mezinárodně politickou situaci využít a své možnosti v pronikání na světový trh se zbraněmi rozšířit. V letech 1921 až 1937 patřilo Československo vždy mezi deset největších exportérů zbraní na světě. Nejúspěšnější bylo v letech 1934 a 1935, kdy se stalo největším světovým vývozcem před Anglií a Francií. Ve druhé polovině 30. let 20. století se tak Československo vypracovalo jak po stránce technické, tak i obchodní mezi největší zbrojní velmoci. Mezi hlavní vývozní artikly patřily vedle dělostřeleckého materiálu také pěchotní zbraně, tanky, speciální vojenské automobily a letadla.

Československé zbraně bychom tak našli v první polovině minulého století v celé řadě zemí všech světových kontinentů. Mezi významné partnery československého zbrojního průmyslu patřila i Litva, která zakoupila pěchotní a dělostřelecké zbraně a letadla. Stala se dokonce ještě před československou armádou prvním světovým uživatelem světoznámých kulometů ZB 26. Poslední dodávka 21 tanků již nemohla být po okupaci Litvy Sovětským svazem v roce 1940 realizována.

Československé ruční palné zbraně

Po rozpadu rakousko-uherské monarchie v roce 1918 nemělo Československo na svém území s výjimkou Škodových závodů v Plzni, zabývajících se výrobou dělostřeleckého materiálu, žádnou zbrojní továrnu. Již počátkem roku 1918 vznikla v Praze Zbrojovka Praga, původně zaměřená na výrobu loveckých zbraní, která na jaře 1919 začala s výrobou samonabíjecích pistolí. Zásadní přínos závodu, jehož existence se uzavřela v roce 1926, představovala konstrukce lehkého kulometu, později známého pod označením ZB 26.

Zcela klíčovou a v mnoha směrech dominantní roli sehrála v historii čs. zbrojního průmyslu Československá zbrojovka v Brně, vybudovaná na základech někdejší pobočky vídeňského Arzenálu. Brněnský závod se stal v meziválečném období výhradním dodavatelem armádních pušek, lehkých a v druhé polovině 30. let také těžkých kulometů. Konstruktorem většiny automatických zbraní, počínaje kulometem ZB 26 byl Václav Holec, někdejší zaměstnanec Zbrojovky Praga.

Brněnská zbrojovka vyrostla mezi válkami v jednoho z nejvýznamnějších hráčů na poli mezinárodního zbrojního obchodu, své výrobky exportovala do řady zemí většiny kontinentů. Povědomí o kvalitě brněnských zbraní přetrvává dodnes, byť továrna již dnes neexistuje.

Mezi nejslavnější konstrukce, reprezentující brněnské zbraně ve světě, patřil lehký kulomet BREN, zavedený v anglické armádě a státech britského dominia.

Z hlediska významu sehrála menší roli v meziválečném období Česká zbrojovka ve Strakoněch, založená v roce 1920, jež se stala pro čs. armádu výhradním dodavatelem samonabíjecích a signálních pistolí, ale také leteckých kulometů.

Poválečná restrukturalizace zbrojního průmyslu přesunula zbrojní program České zbrojovky do jejího původně pobočného závodu v Uherském Brodě (dnes Česká zbrojovka, a. s., Uherský Brod), kam byla postupně soustředěna velká část sortimentu loveckých a sportovních zbraní včetně vojenských. Zbrojovka Brno, jak se brněnský závod nazýval od roku 1940, se na výrobě pěchotních zbraní pro armádu podílela ještě v první polovině 50. let, následně vyráběla především lovecké zbraně.

Po roce 1989 se v brněnské zbrojovce obnovit tradici již nepodařilo, na významu a úspěšnosti stále více nabývala Česká zbrojovka, a. s. v Uherském Brodě, jež se také stala jejím nepřímým pokračovatelem. V současné době dodává Armádě České republiky útočné pušky CZ BREN 2 (CZ 806 BREN), jež nesou stejný název jako původní proslulý lehký kulomet z brněnské zbrojovky.

Popisky:

Anglická přejímací komise s kulometem BREN

Československá zbrojovka Brno

Lehký kulomet BREN

Lehký kulomet ZB 26 v automobilu Z 18 vyráběném v Československé zbrojovce Brno

Letecký kulomet vzor 30 na lafetě S-31

Montáž pušek v brněnské zbrojovce

Pistole vzor 24 připravené k přejímání

Československé pistole

Přes počáteční absenci zbrojního průmyslu na území Československa se podařilo během prvních deseti let existence samostatného státu vybudovat závody, schopné vyrábět ruční palné zbraně na vysoké úrovni, srovnatelné se zahraničními výrobky.

Do postavení dominantního výrobce samonabíjecích pistolí se vypracovala Česká zbrojovka, a. s., Praha s továrnou ve Strakonících, jež zpočátku vyráběla malé kapesní pistole ČZ model 22. Jejich vysoce racionální výroba se 100% vyměnitelnými součástmi zajistila továrně výrobu armádních pistolí, zavedených jako vzor 24. Kartelová smlouva mezi zbrojními závody zajišťovala České zbrojovce výhradní postavení výrobce tohoto sortimentu, ale také signálních pistolí a leteckých kulometů.

Poměrně velká konkurence ve světě neumožnila továrně v meziválečném období dosáhnout větších exportních úspěchů. V letech 1929–1934 prodala továrna lotyšské pohraniční strážci celkem 825 pistolí vzor 24, do Ekvádoru putovalo 200 kusů a největším exportním úspěch byl prodej 1000 pistolí do Kolumbie v roce 1937. Hlavním odběratelem se tak stala čs. armáda. Vedle armádních pistolí vzor 24 vyráběla zbrojovka také rozměrově shodný vzor 27 v ráži 7,65 mm Browning pro potřeby policejních složek, za okupace jej odebírala ve velkém množství německá branná moc.

Kromě České zbrojovky působili v meziválečném Československu také menší výrobci kapesních pistolí, jakými byly firmy A. Vilímec a A. Kohout v Kdyni, Zbrojovka Praga v Praze, či F. Dušek v Opočně, jejichž konstrukce s malými výjimkami nevybočovaly z obvyklé nabídky evropských firem.

Po válce vznikla ve Strakonících nejen nová armádní pistole vzor 52, ale také policejní vzor 50, jehož výroba pokračovala od konce 50. let v někdejší pobočném závodě v Uherském Brodě. Zde se také dočkal modernizace a přeznačení na vzor 70. Továrna v Uherském Brodě (dnes Česká zbrojovka, a. s., Uherský Brod) se rovněž stala výrobcem další armádní pistole vzor 82, dosud v menší míře používané složkami Armády České republiky.

Jednoznačným vrcholem československé pistolové konstrukce se stala pistole ČZ model 75 (CZ 75) v ráži 9 mm Luger konstruktéra Františka Kouckého (1907–1994). Velmi nadčasová konstrukce s parametry armádní zbraně proslavila čs. konstrukční školu ve světě a je dodnes kopírována řadou zahraničních firem. Na původní model navázala vývojová řada nových pistolí SP-01 Shadow, Tactical, Phantom, s nimiž dosáhla řada střelců mnoha úspěchů v různých střeleckých disciplínách. Model CZ 75 SP-01 Phantom je také ve výzbroji Armády České republiky.

Popisky:

Pistole vzor 24

Řez pistolí vzor 24

Výukový obraz pistole vzor 82

Československé ruční palné zbraně v Litvě

Československá zbrojovka, a. s., Brno exportovala své pušky a lehké kulometry do řady zemí světa. Exportní úspěch nezávisel pouze na kvalitě nabízených zbraní, ale také na schopnostech obchodních zástupců a obratnosti techniků, předvádějících výrobky továrny. Československo se stalo jediným z nástupnických států někdejší rakousko-uherské monarchie, který nejen vybudoval vlastní konkurenci schopný zbrojní průmysl, ale především vyvinul řadu zbraní vlastní, originální konstrukce. Světové proslulosti dosáhla brněnská zbrojovka s lehkým kulometem ZB 26 konstruktéra Václava Holka.

Do výzbroje jej čs. armáda zavedla v lednu 1925 ještě pod původním označením Praga vzor 24, jelikož zbraň Václav Holec zkonstruoval ve svém předchozím působišti, ve Zbrojovce Praga. V listopadu 1925 sice dostala továrna v Brně od armády objednávku na 4000 kusů, ale prvními uživateli tohoto vynikajícího kulometu byli vojáci litevské armády. Již v červenci 1928 Litva nakoupila prvních 800 kusů, v září 1929 pak ještě dalších 1301 kulometů.

Nákupy z konce dvacátých let vyzbrojování litevské armády neukončily. V roce 1934 zaslala brněnská zbrojovka do Vilnius čtyři vzorky a na podzim roku 1935 odeslala do Litvy ve dvou partiích celkem 600 kulometů. Rok 1938 byl posledním, kdy litevská armáda zakoupila kulometry ZB 26. V březnu odeslala zbrojovka do Litvy 332 kusů a posledních 900 kulometů putovalo do rukou litevských vojáků v srpnu 1938. Celkově tak v meziválečném období dodala Československá zbrojovka v Brně do Litvy 3937 kulometů ZB 26.

Litevská armáda měla ve své výzbroji anglické pušky Lee Enfield, považovala je však za zastaralé. Od roku 1933 se ministerstvo války zabývalo myšlenkou na modernizaci pěchotní výzbroje, avšak státní rozpočet neumožňoval provedení přímých nákupů. Československá zbrojovka po řadě delších jednání přistoupila na směnný obchod s tím, že odebere z litevské výzbroje 20 000 anglických pušek a výměnou za ně poskytne 15 000 nových pušek vzor 24 z brněnské výroby. K realizaci obchodu došlo v roce 1935, kdy zbrojovka odeslala do Litvy oněch 15 000 kusů a dostala za ně anglické pušky. V té době již pro ně také našla kupce, takže je po opravě prodala do Iráku.

Československé zbraně tak v litevské výzbroji zastupovaly nejen lehké kulometry značky ZB, ale také opakovací pušky. Ačkoliv se historie dodávek z Československa uzavřela s posledními kulometry dodanými v roce 1938, nepochybně přispěla k dobrému jménu čs. techniků a konstruktérů.

Popisky:

Lehký kulomet ZB 26

Puška vzor 24 s bodákem

Puška vzor 24 s otevřeným závěrem

ZB 26 s otevřenou hlavňovou spojkou

Značení lehkého kulometu ZB 26

Značení pušky vzor 24

Výroba dělostřeleckého materiálu v Československu

Největší zbrojovkou v českých zemích byly již za rakousko-uherské monarchie Škodovy závody v Plzni. Základy Škodových závodů byly položeny hrabětem Waldsteinem v roce 1859, kdy byla založena strojírna, která byla od roku 1869 ve vlastnictví Emila Škody. Ten postupně zmodernizoval a rozšířil výrobu i celý podnik. Roku 1890 zde vzniklo zbrojní oddělení s programem výroby lodních děl. Zprvu byla výroba zaměřena na malorážové palubní kanony. Po získání prvních zkušeností se postupně spektrum výroby dělostřeleckého materiálu rozšiřovalo a zájem byl věnován vývoji a výrobě i ostatních typů děl. Plzeňská „dělovka“ se již v prvních letech 20. století stala prakticky monopolním dodavatelem rakouského námořnictva. Škodovými děly byly vyzbrojeny bitevní lodě, křižníky, torpédoborce, ponorky a také pobřežní dělostřelectvo. Svoji nabídku dělostřeleckého materiálu plzeňská Škodovka postupně rozšiřovala tak, že byla schopna pokrýt požadavky na všechny druhy dělostřelecké techniky jak ze strany válečného loďstva, tak i pozemní armády. Export v té době nehrál ještě stejnou úlohu jako později po vzniku Československa, avšak děla včetně munice se ve stoupající míře vyvážela např. do Číny, Turecka nebo Jižní Ameriky.

Popisky:

Polní a horská děla systému Škoda

Po první světové válce zůstala plzeňská Škodovka hlavním dodavatelem dělostřeleckého materiálu nové československé armádě. Na rozdíl od ostatních výrobních odvětví zbrojního průmyslu byly Škodovy závody schopny plně krýt jak požadavky československé armády, tak i exportu. Navíc mohly být nadměrné výrobní kapacity z doby války převedeny postupně na mírový program. Výroba děl a jejich výstroje běžela v Plzni bez přerušení. Hlavní důraz byl kladen na polní a horská děla, která zaujímala přední místo i mezi exportovanými zbraněmi. V letech 1919–1939 vyrobily Škodovy závody na 4300 polních a horských děl, z nichž prakticky polovina (49,7%) byla prodána do ciziny. Převažoval zájem o houfnice. Polní kanony prodala Škodovka ve větším množství jen do Jugoslávie a Litvy.

Jugoslávie projevila zájem o lehké kanony ráže 7,65 cm vzor 28 EF, které obdržela v letech 1929–1930. V roce 1935 pak u Škodových závodů objednala 24 kusů hrubých kanonů ráže 10,5cm J vzor 35. V té době se jednalo o nejmodernější československé polní dělo.

Objednávka byla naplněna v roce 1937.

I Litva projevila zájem o 10,5cm hrubé kanony J vzor 35. Dne 18. srpna 1938 byla podepsána objednávka na 24 kusů. Bohužel se dočkala pouze čtyř kusů první baterie. Potom přestala existovat jako samostatný stát a zbylých 20 kusů převzala německá armáda.

První polní a horské houfnice dodala Škodovka do zahraničí již těsně po první světové válce a to do Polska. Šlo o 10cm horské houfnice vzor 16. V roce 1922 byla do Polska předána zkušební baterie 10cm polní houfnice, kterou v roce 1928 s další dodávkou následovala i výrobní licence.

Nové moderní typy polních houfnic ráže 10,5cm dodala Škodovka do Jugoslávie a Rumunska. Novější a lehčí typy obdržel Írán a zakoupilo je i Lotyšsko. Vyrobené houfnice pro lotyšskou armádu však byly v roce 1938 zabaveny Německem, které je v roce 1941 prodalo do Finska. Šlo o 10,5cm polní houfnici typu H4, které byly dodávány během 2. světové války také Rumunsku. Mezi zákazníky byl také Afghánistán.

Pro export byla od počátku řešena moderní hrubá houfnice typu K v ráži 15 cm a to původně pro Turecko, kam také byly tyto zbraně v roce 1936 dodány. Stejný typ si objednal Írán a v pozměněném provedení pak byla houfnice dodána v letech 1937 – 1939 do Jugoslávie a Rumunska.

Velký zájem byl také o horské kanony, které ve větším počtu zakoupila Jugoslávie, Kolumbie, Afghánistán a na zkoušku také Švýcarsko.

Těžká děla systému Škoda

Trvalo léta, než armády po první světové válce projevíly zájem o nový těžký dělostřelecký materiál. Československá armáda zavedla již v prvních letech poměrně silné těžké dělostřelectvo, vybavené vesměs typy, které vznikly za první světové války, byly však vyrobeny až po roce 1918. Už v roce 1924 mělo čs. dělostřelectvo 18 kusů 21cm moždířů vzor 18, 6 kusů 24cm kanonů vzor 16, a 17 kusů 30,5cm moždířů vzor 16. Tak silným těžkým dělostřelectvem se tehdy mimo Francii a Itálii nemohla pochlubit žádná jiná armáda v Evropě. Škodovy závody pokračovaly ve vývoji těžkých děl, přičemž reagovaly na nové požadavky. Žádala se větší pohyblivost, rychlejší příprava děla ke střelbě i větší balistický výkon. Nástup nové české zbraňové konstruktérské školy ve Škodovce měl pozitivní dopad na vývoji nových těžkých děl. Projevilo se to zmenšením ložisek, čímž se zkrátila doba nutná k přípravě palebného postavení. Zvětšením průměrné rychlosti i schopnosti jízdy v terénu se zvýšila dopravní pohyblivost celé soustavy (40 – 60 km/h). Balistický výkon děl vzrostl a prodloužila se životnost hlavní. Nové šroubové závěry se speciálním těsněním snížily váhu hlavní a zároveň dávaly možnost obejít se bez drahých mosazných nábojnic. Typické přednosti škodovacké konstrukce byly plný rozsah odměru, jednoduchost konstrukce a snadná dělitelnost na dopravní jednotky.

Nová vlna aktivity v tomto oboru se u plzeňské dělovky projevila ve třicátých letech 20. století, v době, kdy ve světě rostlo nebezpečí nové války a zbrojovky prožívaly velikou konjunkturu. Na základě požadavků tehdejšího Sovětského svazu byly v Plzni vypracovány moderní konstrukce 21cm kanonu VX a 30,5cm houfnice XV, jež patřily mezi nejlepší soudobé těžké zbraně vůbec. Obě děla používala unifikovaného nosiče kolébky a jednodílného ložisek s točnicí a podpěrnými rameny. Lišila se tedy jen hlavní a kolébkou. Děla se přepravovala ve třech jednotkách, každá z nich tažena svým traktorem. Souběžně s vývojem těchto děl pro Sovětský svaz pracovala Škodovka i na zakázce 21cm kanonu V a 24cm houfnice U pro Turecko. Děla ideově shodná s typy VX a XV, byla původně určena na obranu Dardanel. Na místo určení se však objednaných 24 kusů nedostalo, neboť je v září 1939 zabavilo Německo.

Největším odběratelem těžkých děl tak byla mezi světovými válkami Jugoslávie. Následovalo Polsko a Írán.

Popisky:

Pohled na Škodovy závody v Plzni před 1. světovou válkou

Výroba 15cm těžké houfnice vz.14 ve Škodových závodech v Plzni v průběhu 1. světové války

24cm moždíř vzor 1898 Škoda v palebné pozici v průběhu 1. světové války

15cm pobřežní kanon Škoda z roku 1899

Legendární 75mm horský kanon Škoda vzor 15. V Italské armádě sloužil až do 50 let 20. stol.

Pohled na Škodovy závody v Plzni z období 1919 – 1938

Vyvrcholením vývojové řady lehkých polních houfnic vyvíjených v plzeňské Škodovce byla 10cm lehká houfnice vz. 39 „H3“, která se měla stát základem československého divizního dělostřelectva

Škodovácká 10,5cm lehká polní houfnice „H4“ byla původně určená pro Lotyšsko, ale v roce 1941 dodané ve 27 kusech Finsku

15cm hrubá houfnice K1 dodávaná do Turecka

10,5cm hrubý kanon vz. 35J, nejmodernější československé polní dělo v té době. Zájem o něj měly Jugoslávie, Litva, Rusko a Holandsko. Díky válce k naplnění smluv kromě Jugoslávie nedošlo. Děla byla zabavena a používána německou armádou.

10,5cm hrubý kanon vz. 35J v přepravní poloze

10,5cm hrubý kanon vz. 35J

Ve 30. letech 20. století přicházejí Škodovy závody s koncepcí těžkého děla velkého výkonu „Projekt V“, což byl 21cm kanon s dostřelem přes 30 kilometrů.

21cm pobřežní kanon Škoda z roku 1944 používaný Švédskou armádou

Pohled na areál Škodových závodů v Plzni z 50. let 20. století